

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Шаран В.Л.
19 жовтня 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДІАГНОСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ
РЕАБІЛІТАЦІЇ

Галузь знань **22 «Охорона здоров'я»**

Спеціальність **227 «Фізична терапія, ерготерапія»**

Статус дисципліни: **нормативна**

Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я

Кафедра здоров'я людини та фізичної реабілітації

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I* (2 р.навч.)	I	120/4	48	16	–	32	–	72	–	+	–
Заочна	I* (2 р.навч.)	I	120/4	12	6	–	6	–	108	–	+	–
Денна	III	V	120/4	64	32	–	32	–	56	–	+	–
Заочна	III	V	120/4	12	6	–	6	–	108	–	+	–

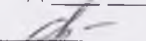
* на основі ОР «Молодший спеціаліст»

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалаврів.

Розробники: Закаляк Н.Р., доц., к. мед. наук

Схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації.

Протокол № 8 від 07.09 2018 р.

Завідувач кафедри Флюнт І.С.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я.

Протокол № 7 від 05.09 2018 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 9 від 16.10. 2018 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни “Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації” є формування у студентів професійно необхідних в умовах практичної діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта знань, умінь і навичок проведення обстежень хворих для встановлення функціональних порушень та обмежень життєдіяльності, оцінки реабілітаційного потенціалу організму і подальшого розроблення адекватної реабілітаційної програми, контролю ефективності реабілітаційних втручань і, за необхідності, їх корекції.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методики діагностичних досліджень у фізичній реабілітації та підходи до оцінки їх результатів.

Завдання дисципліни:

- забезпечити засвоєння студентами теоретичних передумов для опанування методик проведення реабілітаційного обстеження пацієнта;
- сформувати у майбутніх фахівців вміння та навички для здійснення професійної діяльності у сфері фізичної реабілітації в частині обстеження пацієнта для встановлення функціональних порушень та обмежень життєдіяльності;
- навчити студентів досконало володіти методиками обстеження опорно-рухового апарату, дослідження функцій окремих суглобів, обстеження м'язової і нервової систем, обстеження хребта, навичками функціонального обстеження серцево-судинної і дихальної систем і рівня соматичного здоров'я;
- навчити студентів оцінювати, трактувати й аналізувати результати діагностичних досліджень пацієнтів у фізичній реабілітації з метою використання їх для розробки ефективних індивідуальних реабілітаційних програм та оцінки результатів реабілітаційних втручань.

Заплановані результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- топографічні орієнтири для дослідження розмірів кінцівок та їх сегментів; антропометричні індекси для оцінки пропорцій тіла, гармонійності розвитку;
- основні методи та прийоми антропометричних обстежень людини: антропометрію, антропоскопію та оцінку отриманих результатів;
- основні методи обстеження та оцінку опорно-рухового апарату: збір анамнезу, об'єктивне обстеження, кількісну оцінку суглобового синдрому, дослідження функціонального стану суглобів;
- методи оцінки повсякденної життєдіяльності та функціональної незалежності пацієнта за спеціальними шкалами (Бартела, FIM);
- методики обстеження м'язової системи (дослідження сили і тону м'язів, функціональної здатності м'язів) та оцінку отриманих результатів;
- методи дослідження та оцінку нормальних і патологічних рефлексів нервової системи, екстрапірамідної системи, чутливості, вегетативної нервової системи;
- вікові особливості росту хребта та методики його функціонального дослідження і оцінку результатів;
- методики оцінки функціонального стану серцево-судинної, дихальної і нервової систем організму;
- методику експрес-системи оцінки рівня соматичного здоров'я.
- **вміти:**
 - а) загальна компетентність:
 - вміти виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості;
 - вміти аналізувати та осмислювати загально-наукову та професійно-орієнтовану літературу;
 - вміти ефективно застосовувати теоретичні знання у практичній професійній

діяльності;

б) компетентність, що відповідає предмету:

- вміти проводити лінійні, обхватні і кутові антропометричні вимірювання, досліджувати розміри кінцівок та їх сегментів;
- володіти методикою ретельного збору анамнезу захворювання;
- володіти методами оцінки повсякденної життєдіяльності та функціональної незалежності пацієнта за відповідними спеціальними шкалами Бартела і FIM та оцінки якості життя пацієнта за спеціальними опитувальниками;
- вміти кількісно оцінювати суглобовий синдром та проводити запис результатів оцінки; вміти оцінювати функціональну активність хворих остеоартрозом за індексами Лекена і функціональний стан пацієнта за Стенфордською анкетною оцінкою здоров'я;
- вміти досліджувати амплітуду рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра;
- вміти досліджувати за допомогою орієнтовних тестів та оцінювати функції суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок, тазового пояса і верхніх кінцівок;
- вміти тестувати групи м'язів, які забезпечують основні рухи у суглобах верхніх і нижніх кінцівок;
- вміти вимірювати і оцінювати силу м'язів;
- вміти досліджувати і оцінювати тонус м'язів, визначати ступінь спастичності за модифікованою шкалою спастичності Ашфорта;
- вміти досліджувати і оцінювати функціональну здатність м'язів за допомогою тестів, шкал та індексів;
- вміти досліджувати та оцінювати нормальні і патологічні рефлекси нервової системи, екстрапірамідної системи, чутливість, вегетативну нервову систему;
- вміти проводити дослідження функціонального стану хребта і оцінку результатів;
- вміти проводити оцінку функціональної підготовленості організму за показниками серцево-судинної, дихальної і нервової систем організму;
- вміти проводити оцінку рівня соматичного здоров'я за методикою Г.Л. Апанасенка.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівців

Дисципліна “Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації” належить до нормативних дисциплін циклу і є важливою складовою програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «Охорона здоров'я» спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення дисципліни базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення таких навчальних дисциплін як “Анатомія людини”, “Фізіологія людини”, “Патологічна анатомія”, “Загальна теорія здоров'я”, “Кінезіологія”, “Параспорт”; вивчається паралельно з навчальними дисциплінами “Фізична реабілітація при порушеннях ОРА”, “Масаж реабілітаційний”; сприятиме засвоєнню навчального матеріалу в процесі вивчення дисциплін, “Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи”, “Фізична реабілітація в педіатрії”, “Спортивна медицина”.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ I АНТРОПОМЕТРИЧНІ ОБСТЕЖЕННЯ. ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СУГЛОБІВ

Антропометричні обстеження. *Антропометрія. Вимірювання зросту (довжини тіла). Дослідження розмірів кінцівок та їх сегментів. Топографічні орієнтири при вимірюванні довжини кінцівок. Вимірювання маси тіла. Встановлення ступеня підшкірного відкладання жиру. Вимірювання обхватних розмірів тіла. Соматоскопія. Оцінка фізичного розвитку дітей за методом антропометричних стандартів. Антропометричні індекси. Характеристика тілобудови.*

Обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації

Обстеження у фізичній реабілітації: структура реабілітаційного процесу; зміст та складові реабілітаційного обстеження; спостереження в реабілітації; суб'єктивна оцінка стану пацієнта. Об'єктивна оцінка стану пацієнта. Планування реабілітаційного процесу: загальні положення, основні методи об'єктивного оцінювання; поняття про реабілітаційний прогноз та реабілітаційну програму; визначення коротко- та довготермінових завдань реабілітації.

Розпитування хворого. З'ясування скарг хворого. Візуально-аналогова шкала. Збір анамнезу захворювання. Шкала Бартела. Шкала функціональної незалежності (FIM). Оцінка дослідження якості життя, пов'язаного зі здоров'ям, за окремими шкалами опитувальників.

Об'єктивне обстеження хворого: огляд пацієнта, пальпація, аускультация.

Кількісна оцінка суглобового синдрому. Оцінка хворим виразності болів у суглобах. Рахунок болю. Суглобовий індекс. Індекс припухлості суглобів. Суглобовий рахунок. Тривалість ранкової скутості. Функціональний індекс Лі. Оцінка функціональної активності хворих із гонартрозом за індексом Лекена. Стенфордська анкета оцінки здоров'я хворого на ревматоїдний артрит.

Дослідження функціонального стану суглобів

Загальні принципи кінезіології та класифікація руху. Класифікація суглобів та їх рух: будова суглобів; класифікація суглобів; остеокінематика; артрокінематика; додаткові рухи та "суглобова гра". Баланс обмінних процесів у суглобах: Рухова активність та обмін речовин в опорно-руховому апараті; живлення суглобів; рівні розпаду тканин; рівні відтворення тканин.

Дослідження амплітуди рухів у суглобах. Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах верхньої кінцівки. Згинання і розгинання у плечовому суглобі. Відведення і приведення у плечовому суглобі. Внутрішня і зовнішня ротація у плечовому суглобі. Згинання у ліктьовому суглобі. Пронація і супінація передпліччя. Згинання і розгинання у променево-зап'ястковому суглобі. Променево і ліктьове відведення у променево-зап'ястковому суглобі. Згинання у 2-5 п'ястково-фалангових суглобах. Згинання у 2-5 міжфалангових суглобах.

Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах нижньої кінцівки. Згинання у кульшовому суглобі. Відведення у кульшовому суглобі. Приведення у кульшовому суглобі.

Зовнішня і внутрішня ротація у кульшовому суглобі. Згинання в колінному суглобі. Тильне і підшовне згинання в гомілково-стопному суглобі.

Особливості дослідження функцій окремих суглобів

Особливості дослідження скронево-нижньощелепного суглоба.

Особливості дослідження суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Дослідження суглобів плечового пояса. Дослідження ліктьового суглоба. Дослідження променево-зап'ясткового суглоба і суглобів зап'ястка. Дослідження зап'ястково-п'ясткових суглобів і п'ястково-фалангових суглобів китиці. Дослідження міжфалангових суглобів китиці.

Особливості дослідження суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. Дослідження кульшового суглоба. Схема обстеження кульшового суглоба: визначення довжини нижньої кінцівки; тести для визначення контрактури м'язів; тести для визначення коксартрозу; тести для виявлення нестабільності кульшового суглоба. Дослідження колінного суглоба. Схема обстеження колінного суглоба: визначення наявності рідини у порожнині суглоба; тести для визначення патології наколінка; тести для визначення патології менісків; тести для виявлення патології зв'язок колінного суглоба. Дослідження гомілково-стопного суглоба. Дослідження плесно-фалангових суглобів. Дослідження міжфалангових суглобів стопи.

РОЗДІЛ II

ОБСТЕЖЕННЯ М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ, НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ.

ОБСТЕЖЕННЯ ХРЕБТА

Дослідження сили м'язів

Дослідження сили м'язів верхньої кінцівки. *Біомеханіка м'язових скорочень: момент сили, м'язове зусилля, м'язове скорочення; типи м'язових скорочень; поняття про підсумковий рух у суглобі; неврологічні фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах; м'язові фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах.* Експрес-оцінка м'язової сили верхньої кінцівки і сили м'язів живота. Тестування м'язових груп, які забезпечують рухи у плечовому суглобі: згинання, розгинання, відведення, приведення, внутрішня ротація, зовнішня ротація. Тестування м'язів, які здійснюють згинання і розгинання у ліктьовому суглобі. Тестування м'язів, які здійснюють пронацію і супінацію передпліччя. Тестування м'язів, які здійснюють згинання і розгинання у променево-зап'ястковому суглобі. Тестування м'язів, які здійснюють окремі рухи суглобів кисті.

Дослідження сили м'язів нижньої кінцівки. Експрес-оцінка м'язової сили проксимальних і дистальних відділів нижньої кінцівки. Тестування м'язових груп, які забезпечують рухи у кульшовому суглобі: згинання, розгинання, відведення, приведення, внутрішня ротація, зовнішня ротація. Тестування м'язів, які здійснюють згинання і розгинання у колінному суглобі. Тестування м'язів, які здійснюють рухи у суглобах стопи: згинання і розгинання у гомілково-стопному суглобі, приведення і відведення стопи, розгинання і згинання першого пальця стопи, розгинання і згинання II-V пальців стопи. Оцінка сили м'язової системи за Шкалою Комітету Медичних Досліджень, тестом Ловетта (Шестибальна Шкала Оцінки М'язової Сили). *Динамометричні дослідження: вимірювання м'язової сили китиць рук; вимірювання сили розгиначів тулуба.*

Дослідження тону м'язів. Дослідження м'язового тону шляхом пальпації м'язів оцінки рефлекторної скоротливості м'яза при повторних пасивних рухах у суглобі. Модифікована шестибальна Шкала Спастичності Ашфорта. Тонусометрія. Електроміографія.

Дослідження функціональної здатності м'язів. Тести для оцінки функціональної здатності м'язів живота, спини, верхніх і нижніх кінцівок. Методика оцінки мобільності хворих, рівня побутових навичок, шкали і тести кількісної оцінки складних рухових актів: Індекс Мотрісайті, Тест Контролю Рухів Тулуба, шкала Оцінка Моторики Рівермід

Фізична реабілітація при втраті амплітуди руху і втраті силових якостей: Шкала болю. Особливості застосування основних засобів і методів зменшення болю. Класифікація та діагностика контрактур. Особливості застосування основних засобів і методів відновлення амплітуди руху. Особливості відновлення силових якостей у фізичній реабілітації. Основні засоби та методи відновлення силових якостей.

Обстеження нервової системи. *Будова нервової системи: будова та функції спинного мозку; особливості кровопостачання спинного мозку; функція спинномозкових шляхів. Функція та особливості кровопостачання головного мозку.*

Дослідження нормальних поверхневих і глибоких рефлексів. Дослідження екстрапірамідної системи: оцінка стану палідарного та стріарного відділів, мозочка. Дослідження поверхневої і глибокої чутливості. Дослідження вегетативної нервової системи: оцінка судинної регуляції, шкірно-вегетативні рефлекси. Основні види патологічних рефлексів: розгинальні, згинальні, рефлекси орального автоматизму, менінгеальні симптоми. *Реабілітаційне обстеження осіб з ураженням спинного мозку. Обстеження осіб з гострим порушенням мозкового кровообігу для визначення функціональних порушень та обмежень. Оцінка когнітивних функцій і навиків, мови і мовлення, пам'яті, поведінки.*

Обстеження хребта. *Анатомія і фізіологія хребта. Вертебрологічна номенклатура. Вікові особливості росту хребта. Функціональна рухливість хребтово-рухових сегментів. Фізіологічні вигини хребта. Дослідження постави. Деформації хребта та їх діагностика. Види порушень постави. Вимірювання вигинів хребта у сагітальній площині. Вимірювання бокового викривлення хребта. Методики функціонального дослідження хребта.*

РОЗДІЛ III

МЕТОДИ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ І РІВНЯ ЗДОРОВ'Я

Методики оцінки функціонального стану серцево-судинної системи. *Анатомія і фізіологія серцево-судинної системи. Методи дослідження серцево-судинної системи. Частота серцевих скорочень. Артеріальний тиск. Проби для оцінки функцій вегетативної нервової системи: ортостатична проба, кліноstaticна проба, проба Мартіне-Кушелевського, проба Летунова.*

Методики оцінки функціонального стану дихальної системи. *Анатомія і фізіологія дихальної системи. Методи дослідження дихальної систем. Частота дихання і функціональні дихальні проби (проба Штанге, проба Генча, проба Серкіна, проба Джеймса). Спірометрія. Спірографія. Пікфлуометрія.*

Методики встановлення толерантності до фізичного навантаження. *Поняття толерантності до фізичного навантаження та показники, які її характеризують. Проба Мастера. Гарвардський степ-тест. Проба PWC₁₇₀. Проба з субмаксимальним навантаженням. Проба на тредмілі. Спіровелоергометрія. Шкала Борга 6-хвилинний тест. Тест Купера. Методика оцінки рівня соматичного здоров'я за Г.Л.Апанасенком.*

Курсивом виділено тематику позааудиторного навчального матеріалу, який рекомендовано для самостійного вивчення студентами.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин									
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання			
	Лекції		Лабораторні заняття	Практичні заняття	СРС		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС
	I курс	III курс			I курс	III курс				
Тема 1. Антропометричні обстеження	1	2	–	2	8	6	–	–	–	12
Тема 2. Обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації	1	2	–	2	8	6	–	–	–	12
Тема 3. Дослідження функціонального стану суглобів	2	4	–	4	8	6	2	–	2	12
Тема 4. Особливості дослідження функцій окремих суглобів	2	4	–	4	8	6	2	–	2	12
Тема 5. Дослідження сили м'язів	4	6	–	6	8	6	2	–	2	12
Тема 6. Обстеження нервової системи	2	4	–	4	8	8	–	–	–	12
Тема 7. Обстеження хребта	2	6	–	6	8	6	–	–	–	12
Тема 8. Оцінка функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем	1	2	–	2	8	6	–	–	–	12
Тема 9. Методики встановлення толерантності до фізичного навантаження	1	2	–	2	8	6	–	–	–	12
Разом за семестр	16	32	–	32	72	56	6	–	6	108

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин	
		I курс	III курс
1	Антропометричні обстеження - Дослідження розмірів кінцівок та їх сегментів. - Топографічні орієнтири при вимірюванні довжини кінцівок. - Вимірювання обхватних розмірів тіла. - Антропометричні індекси. Література: [1, 8–24].	1	2
2	Обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації - Розпитування хворого. - Об'єктивне обстеження хворого: огляд пацієнта, пальпація, аускультация. - Кількісна оцінка суглобового синдрому.	1	2

3	<p>Література: [1, 24–43].</p> <p>Дослідження функціонального стану суглобів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження амплітуди рухів у суглобах. - Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах верхньої кінцівки. - Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах нижньої кінцівки. <p>Література: [1, 43–53].</p>	2	4
4	<p>Особливості дослідження функцій окремих суглобів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особливості дослідження скронево-нижньощелепного суглоба. - Особливості дослідження суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. - Особливості дослідження суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. <p>Література: [1, 53–79].</p>	2	4
5	<p>Дослідження сили м'язів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження сили м'язів верхньої кінцівки. - Дослідження сили м'язів нижньої кінцівки. - Дослідження тону м'язів. Дослідження функціональної здатності м'язів. <p>Література: [1, 79–116].</p>	4	6
6	<p>Обстеження нервової системи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження нормальних рефлексів. - Дослідження екстрапірамідної системи. - Дослідження поверхневої і глибокої чутливості. - Дослідження вегетативної нервової системи. - Основні види патологічних рефлексів. - Обстеження осіб з гострим порушенням мозкового кровообігу для визначення функціональних порушень та обмежень. <p>Література: [1, 116–124].</p>	2	4
7	<p>Обстеження хребта</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вертебологічна номенклатура. Вікові особливості росту хребта. Функціональна рухливість хребтово-рухових сегментів. Фізіологічні вигини хребта. Дослідження постави. - Деформації хребта та їх діагностика. Види порушень постави. Вимірювання вигинів хребта у сагітальній площині. Вимірювання бокового викривлення хребта. - Методики функціонального дослідження хребта. <p>Література: [1, 124–150].</p>	2	6
8	<p>Оцінка функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем</p> <ul style="list-style-type: none"> - Частота серцевих скорочень. Артеріальний тиск. - Проби для оцінки функцій вегетативної нервової системи: ортостатична проба, кліностатична проба, проба Мартіне-Кушелевського, проба Летунова. - Частота дихання. - Функціональні дихальні проби (проба Штанге, проба Генча, проба Серкіна, проба Джеймса). <p>Література: [1, 150–164].</p>	1	2
9	<p>Методики встановлення толерантності до фізичного навантаження</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття толерантності до фізичного навантаження та показники, які її характеризують. - Проба Мастера. - Гарвардський степ-тест. Проба PWC170. - Проба з субмаксимальним навантаженням. - Проба на тредмілі. Спировелоергометрія. 	1	2

	- Шкала Борга. - 6-хвилинний тест. - Тест Купера. Література: [1, 164 – 185].		
Разом за семестр:		16	32

Зміст лекційного курсу для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Дослідження функціонального стану суглобів - Дослідження амплітуди рухів у суглобах. - Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах верхньої кінцівки. - Методики вимірювання об'єму рухів у суглобах нижньої кінцівки. Література: [1, 43–53].	2
2	Особливості дослідження функцій окремих суглобів - Особливості дослідження скронево-нижньощелепного суглоба. - Особливості дослідження суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. - Особливості дослідження суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. Література: [1, 53–79].	2
3	Дослідження сили м'язів - Дослідження сили м'язів верхньої кінцівки. - Дослідження сили м'язів нижньої кінцівки. - Дослідження тону м'язів. Дослідження функціональної здатності м'язів. Література: [1, 79–116].	2
Разом за семестр:		6

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Практичне засвоєння методик антропометричних обстежень: дослідження розмірів кінцівок, їх сегментів та вимірювання обхватних розмірів тіла [1, 8–24].	2
2	Практичне засвоєння методик обстеження ОРА: об'єктивне обстеження хворого (огляд, пальпація та аускультация суглобів), кількісна оцінка суглобового синдрому [1, 24 - 43].	2
3	Практичне засвоєння методик вимірювання об'єму рухів у суглобах верхньої кінцівки [1, 43 - 48].	2
4	Практичне засвоєння методик вимірювання об'єму рухів у суглобах нижньої кінцівки [1, 49 - 52].	2
5	Практичне засвоєння методик дослідження функцій суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок [1, 53 - 65].	2
6	Практичне засвоєння методик дослідження функцій суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок [1, 65 - 78].	2
7	Дослідження сили м'язів верхньої кінцівки [1, 79 - 88].	2
8	Дослідження сили м'язів нижньої кінцівки [1, 89 - 101].	2
9	Дослідження тону м'язів. Дослідження функціональної здатності м'язів [1, 101 - 115].	2
10	Дослідження нормальних рефлексів. Дослідження екстрапірамідної системи. Дослідження поверхневої і глибокої чутливості [1, 116 - 121].	2
11	Дослідження вегетативної нервової системи. Основні види патологічних	2

	рефлексів. Обстеження осіб з гострим порушенням мозкового кровообігу [1, 212 - 124].	
12	Вікові особливості росту хребта. Практичне засвоєння методик дослідження постави [1, 124 - 131].	2
13	Деформації хребта. Практичне засвоєння методик їх діагностики [1, 132 - 142].	2
14	Опанування методик функціонального дослідження хребта [1, 142 - 148].	2
15	Практичне засвоєння методик оцінки функціонального стану серцево-судинної і дихальної систем [1, 150 - 1644].	2
16	Практичне засвоєння методик встановлення толерантності до фізичного навантаження [1, 164 - 180].	2
Разом за семестр:		32

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Практичне засвоєння методики вимірювання об'єму рухів у суглобах верхньої і нижньої кінцівок [1, 43 - 52].	2
2	Практичне засвоєння методик дослідження функцій суглобів верхніх і нижніх кінцівок [1, 53 - 78].	2
3	Дослідження сили м'язів верхньої і нижньої кінцівок. Дослідження тонуусу м'язів. Дослідження функціональної здатності м'язів [1, 78 - 115].	2
Разом за семестр:		6

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

№ тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кільк. годин	
		I курс	II курс
1	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №1, підгот. до практ. заняття.	8	6
2	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №2, , підгот. до практ. заняття.	8	6
3	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №3, підгот. до практ. заняття.	8	6
4	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №4, підгот. до практ. заняття.	8	6
5	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №5, підгот. до практ. заняття.	8	6
6	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №6, підгот. до практ. заняття.	8	6
7	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №7, підгот. до практ. заняття.	8	6
8	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №8, підгот. до практ. заняття.	8	6
9	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №9, підгот. до практ. заняття.	8	6
10	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №10, підгот. до практ. заняття.	8	6
11	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №11, підгот. до практ. заняття.	8	6
12	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №12, підгот. до практ. заняття.	8	6
13	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №13, підгот. до практ. заняття.	8	6
14	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №14, підгот. до практ. заняття.	8	6
15	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №15, підгот. до практ. заняття, письмової самостійної роботи та співбесіди з лектором.	8	6
16	Опрацювання теорет. матеріалу лекції №16, підгот. до практ. заняття, письмової самостійної роботи та співбесіди з лектором.	8	6
Разом за семестр:		72	56

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання програмою навчальної дисципліни не передбачені.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для вивчення дисципліни використовуються різноманітні традиційні та інноваційні методи навчання, а саме: вербальні, наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з навчальною літературою та мережею Інтернет і виконання тестових завдань на практичних заняттях. Під час викладання навчального матеріалу на лекції використовується мультимедійна презентація.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, на яких перевіряється засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни у формі опитування за темою лекції та навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом, письмової самостійної роботи та співбесіди з лектором наприкінці семестру.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни проводиться на основі результатів поточного контролю. Усні відповіді на практичних заняттях і тестові завдання оцінюються в традиційних оцінках «5», «4», «3», «2», які конвертуються в бали за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}, \text{ де}$$

K – максимальна кількість балів, які студент може отримати на практичних заняттях у семестрі,

A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні дисципліни у семестрі, включаючи оцінки «2»,

n – кількість цих оцінок (не менше трьох оцінок за семестр),

$\frac{A}{n}$ – середня оцінка за відповіді.

Кількість балів **X** заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то **X** = 0.

Залік наприкінці семестру отримують студенти, що виконали всі види робіт, які були передбачені робочою програмою, та набрали кількість балів, не меншу за 60. Залік не передбачає обов'язкової присутності студента. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС. Залік за Т №2 і Т К проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Відповіді на практичних заняттях	Самостійна письмова робота	Співбесіда з лектором	Сума балів
60	30	10	100

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л.Войчишин. - Л.: ЗУКЦ, 2010. - 240 с.
2. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц: пер. с англ. – М.: Мед. лит., 2008. – 320 с.

Допоміжна:

1. Герцик А.М. Структура процедури обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. – Харків: ХДАДМ (ХХП), 2007. – № 9. – С.23-25.
2. Энока Р.М. Основы кинезиологии (перевод с английского). – К.:Олимпийская литература, 2000. – 399 с.
3. Кашуба В.А. Биомеханика осанки / В.А. Кашуба. – Київ: Олімпійська література, 2003 . – 280 с.
4. Козлов В. И. Анатомия соединений : учебное пособие / В. И. Козлов. – Москва : Практическая медицина, 2014. – 103 с. : ил., табл.
5. Маркс В.О. Ортопедическая диагностика: Руководство-справочник. – Таганрог: «Прогресс», 2001. – 512 с.
6. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации: Руководство для врачей и научных работников / Под ред. А.Н. Беловой, О.Н. Щепетовой. - М.: Антидор, 2002. – 440с.